

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

E10 Liikavaara flytt av väg

Gällivare Kommun, Norrbottens Län

Vägplan, 2020-12-18

Uppdragsnummer: 165092

Trafikverket

Postadress: BOX 809, 971 25 Luleå

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Författare: Emma Grönberg

Dokumentdatum: 2020-12-18

Ärendenummer: TRV 2018/113448

Uppdragsnummer: 165092

Version: 0.22

Kontaktperson: Katharina Enström, Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	4
3	Samråd	5
3.1.	Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	5
3.1.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	5
3.1.2.	Samråd med myndigheter och organisationer	5
3.1.3.	Samråd med berörd kommun	7
3.1.4.	Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	8
3.1.5.	Samråd med samebyn	9
3.1.6.	Samråd med Boliden	10
3.2.	Samråd vid utformning av planförslag och lokaliseringsalternativ	11
3.2.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	11
3.2.2.	Samråd med myndigheter och organisationer	12
3.2.3.	Samråd med berörd kommun	14
3.2.4.	Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	14
3.2.5.	Samråd med samebyn	17
3.2.6.	Samråd med Boliden	18

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Samtliga inkomna synpunkter, yttranden och mötesanteckningar finns diarieförda hos Trafikverket under ärendenummer TRV 2018/113448.

1 Sammanfattning

Under hösten 2019 har Trafikverket tagit fram ett samrådsunderlag som sedan har varit ute för samråd från 2019-11-21 till och med 2019-12-15.

Samrådets syfte var att ge information, att allmänheten såväl som myndigheter och organisationer ska kunna bidra med sin kunskap om förhållanden viktiga att ta hänsyn till vid planläggningen.

Länsstyrelsen har 2020-02-14 beslutat att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Beslutet innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram.

En samrådshandling har tagits fram som en del av vägplanen. Denna har samråtts med enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt myndigheter och organisationer under tiden 2020-03-25 – 2020-04-07.

På grund av rådande omständigheter med Covid19, har ägare till fastigheter där mark eller utrymme kan komma tas i anspråk för vägen skriftligen erbjudits ett personligt inbokat möte på orten. Den som har blivit inbjuden har haft 14 dagar på sig att boka ett möte.

Särskilda möten har också hållits med Räddningstjänsten i Gällivare och Polismyndigheten (2020-04-24), Region Norrbotten (2020-04-28) och med Gällivare skogssameby (2020-05-19 samt 2020-06-04).

Samrådsunderlaget och samrådshandlingen har skickats ut till enskilda som kan komma att beröras av projektet, Gällivare kommun samt ett flertal myndigheter och intresseorganisationer. Samråden har annonserats i Norrländska Socialdemokraten och Norrbottens Kuriren, handlingarna har även funnits tillgängliga på Trafikverkets webbplats samt på trafikverkets regionkontor i Luleå.

Ett kompletterande samråd avseende tillkommande viltstängsel har skickats ut via brev till fastighetsägare och rättighetsinnehavare som direkt berörs, dessa har också erbjudits ett samrådsmöte på orten. Samrådstiden har pågått under perioden 2020-08-25 - 2020-09-11.

Tre fastighetsägare begärde samrådsmöte på orten, möte hölls med dessa 2020-10-01.

2 Samrådsrets

Samrådsretsen har i ett inledande skede definierats utifrån en bedömning av vilka som kan antas bli berörda av projektet. Förutom enskilda som kan bli särskilt berörda och allmänheten har även myndigheter, föreningar, Länsstyrelsen och Gällivare kommun ingått i samrådsretsen.

3 Samråd

Med samrådsunderlaget och samrådshandlingen som grund har samråd hållits med enskilda som kan antas bli berörda av projektet, allmänhet, berörda kommuner, myndigheter och organisationer.

3.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen i Norrbotten har via ett telefonsamtal 2019-11-25 meddelat att de endast kommer att titta på samrådsunderlaget i samband med sitt beslut om betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har således valt att inte skicka in något särskilt yttrande på samrådsunderlaget under samrådstiden.

3.1.2. Samråd med myndigheter och organisationer

Hälsa och säkerhet

Polismyndigheten ifrågasätter linjeval där vägen inte kommer att kunna vara farbar vid pågående sprängningsarbete. Detta anses förhindra polisens möjligheter till uttryckning och myndigheten anser därför att vägens sträckning bör dras utanför gruvverksamhetens stenkastzon.

Region Norrbotten, avdelningen för akut omhändertagande, anser att vägen ska anläggas utanför Bolidens skyddsområde så att den inte behöver stängas av för trafik.

Trafikverket svarar:

Ett vägalternativ utanför stenkastzonen medför, jämfört med ett alternativ innanför, ett betydligt större markanspråk och större negativa effekter för markanvändningen och de areella näringarna i området. En längre dragning av E10 kommer påverka framkomligheten negativt genom en längre vägsträckning. Gruvans beräknade drifttid på 8 år motiverar inte den påverkan som väntas bli av ett längre vägalternativ som sträcker sig utanför stenkastzonen.

Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella uttryckningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10. Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen för att minimera negativ påverkan.

Trafik

Länstrafiken i Norrbotten har inte har inte inkommit med ett skriftlig yttrande på samrådsunderlaget men en avstämning har skett med Länstrafiken under samrådstiden. Länstrafiken och Trafikverket var om överens om att busshållplatser på nydragningen av

E10 skulle vara onödiga, eftersom vägplanen förutsätter att samtliga fastigheter är förvärvade och att ingen bor kvar.

Trafikverket svarar:

Trafikverket har beaktat att trafik till och från dagbrottet kommer att gå via Aitik och inte från den nya vägsträckningen. Det finns således inte något behov av busshållplatser i anknytning till dagbrottet. Trafikverket tackar för informationen och har tagit det i beaktande genom att inga busshållplatser planeras.

Stängsel, vilt och rennäring

Sametinget har lämnat information om områdets skyddsvärde och användning samt påpekar samebyarnas rätt till inflytande över beslut som rör mark inom det samiska traditionella området. Information ges också om viktiga aspekter att belysa i en kommande miljökonsekvensbeskrivning. Sametinget avslutar med att poängtera att om gruvverksamheten utvidgas, och vägen dras om, kommer området inte längre att ha samma värde och att Trafikverket i så fall ska vidta åtgärder för att möjliggöra fortsatt renskötsel i anslutning till vägen.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen har tagit det i beaktande genom att det omfattas av MKB. Utformningen av viltstängsel och andra eventuella åtgärder för att möjliggöra renskötsel i anslutning till vägen kommer att tas fram av Boliden i samråd med Trafikverket och samebyn.

Vägutformning

Försvarsmakten har lämnat ett antal synpunkter på detaljutformningen av vägen som b.la behandlar vägbredd och bärighet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och kommer att ta det i beaktande i den fortsatta planeringen för framtagande av bygghandling.

Markmiljö

SIGI konstaterar att det finns ett antal potentiellt förorenade områden som kan beröras, beroende på linjeval, och rekommenderar att miljötekniska markundersökningar och riskbedömningar utförs vid behov. SIGI rekommenderar också att vägdikesmassor undersöks närmare.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och har tagit det i beaktande i planeringen b.la i vägplanens MKB. Provtagning av vägdikesmassor har utförts och resultaten kommer att tas i beaktande i nästa skede, framtagande av bygghandling.

Övrigt

Bergsstaten har på fråga av Trafikverket uppgett att de inte har några synpunkter över de eventuella överenskommelser som träffas mellan Boliden och Trafikverket vad avser att planera en statlig väg i yttre delen av ett koncessionsområde.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen.

SGU avstår från att yttra sig i ärendet och hänvisar till deras checklista för planering av infrastrukturprojekt.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och kommer att ta det i beaktande i den fortsatta planeringen vid framtagande av bygghandling.

Skanova har informerat att de har teleledningar som berörs av ombyggnation, för att fastställa omfattningen bör en besiktningsrapport upprättas i ett tidigt skede av projektet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och kommer att ta det i beaktande i den fortsatta planeringen. Samråd kommer fortsatt ske, med berörda ledningsägare inför framtagande av bygghandling.

3.1.3. Samråd med berörd kommun

Miljö-, bygg- och räddningstjänstförvaltningen har i sitt yttrande framhållit att Bolidens miljötillstånd inte har en angiven sluttid och att mineralfyndigheten enbart är beräknad och inte faktiskt. Därmed bör man överväga om en omledning av E10 ska gå såpass nära dagbrottet att vägen behöver stängas av.

Trafikverket svarar:

Trafikverket planerar utifrån gruvans beräknade drifttid på 8 år, vilket inte motiverar den påverkan som väntas bli av ett längre vägalternativ som sträcker sig utanför stenkastzonen. Uppgifter om gruvans beräknade drifttid och utbredning finns i den tekniska beskrivningen för Bolidens miljötillstånd.

Räddningstjänsten i Gällivare kommun påpekar att det torde vara möjligt att flytta vägen så att den placeras utanför gruvverksamhetens stenkastzon. Räddningstjänsten anser att det är motiverat då konsekvenserna av olyckor blir större vid en försämrad framkomlighet som en avstängd väg skulle innebära. Ett ytterligare motiv att inte ha vägen innanför stenkastzon uppges vara att öppningar i viltstängslet medför att olycksrisken med vilt och ren ökar. Räddningstjänsten framhåller därtill att gruvverksamheten bör beakta vägens funktion för transport av farligt gods vid planering av sitt verksamhetsområde.

Trafikverket svarar:

Ett vägalternativ utanför stenkastzonen medför, jämfört med ett alternativ innanför, ett betydligt större markanspråk och större negativa effekter för markanvändningen och de areella näringarna i området. En längre dragning av E10 kommer påverka framkomligheten negativt genom en längre vägsträckning. Gruvans beräknade drifttid på 8 år motiverar inte den påverkan som väntas bli av ett längre vägalternativ som sträcker sig utanför stenkastzonen.

Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella utryckningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10. Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen för att minimera negativ påverkan.

Utformning av viltstängsel kommer att anpassas för att minska risken för viltolyckor. Detta hanteras av Boliden i samråd med Trafikverket.

3.1.4. Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Hälsa och säkerhet

Synpunkter har inkommit om hur säkert det är att anlägga en europaväg inom stenkastzon och oro har uttryckts för att tredje part skall drabbas av att utryckningsfordon försenas på grund av en avstängd väg.

Trafikverket svarar:

Att ha E10 inom stenkastzonen bedöms vara säkert med de åtgärder som planeras. Vid sprängning, som sker vid lågtrafikerade tidpunkter, kommer vägen att stängas av för trafik. Vägen kommer därefter att avsynas innan trafiken släpps på igen. Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen för att minimera negativ påverkan.

Trafik

Angående att anlägga E10 inom stenkastzon har en synpunkt inkommit om hur eventuella skador på vägen ska repareras utan att trafiken påverkas.

En synpunkt har inkommit om det finns alternativa vägar om E10 måste stängas av under sprängning.

Trafikverket svarar:

E10 planeras att anläggas inom stenkastzonen men mer än 100 m från dagbrottet. Vid dessa avstånd bedöms skador från stenkast som mycket osannolikt. Drift- och underhållsåtgärder kommer att vidtas enligt överenskomna rutiner. Inga alternativa vägar finns när E10 stängs av under sprängning, avstängning bedöms uppgå till cirka 15–20 minuter under cirka ett till två tillfällen i veckan under sen kväll.

Stängsel, vilt och rennäring

En synpunkt har inkommit kopplat till risken för viltolyckor med anledning av att den nya vägsträckningen kommer att gå igenom Bolidens planerade stängslade område. Under vintertid kommer många älgar nedvandrandes och uppehåller sig runt och i Liikavaaras absoluta närområde.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och har tagit det i beaktande bl.a genom att anlägga viltstängsel längs sträckan.

Vägutformning

En synpunkt har inkommit om att de nya preliminära väglinjerna går högre upp på berget än idag och om det kommer medföra att exempelvis tung trafik blir stående, med köbildning som följd. Synpunktslämnaren önskar underlag på hur vägens lutning kommer bli.

Trafikverket svarar:

Trafikverket planerar för nyanläggning av väg som uppfyller kravställningar i Trafikverkets kravdokument för statliga vägar, *Vägar och gators utformning*. Kravdokumenten inbegriper bl.a krav på lutningar som planeras efterföljas i projektet. Vägens detaljutformning kommer att utredas i kommande skede, framtagande av bygghandling.

Övrigt

Fastighetsägare oroas av den snara byggstarten eftersom ingen lösning för deras framtida boende klargjorts.

En synpunkt har inkommit om den hur den framtida utvecklingen av gruvan ser ut, kopplat till vägens sträckning eftersom preliminära väglinjer redovisade i samrådsunderlaget ligger inom riksintresseområde för mineral.

En fastighetsägare har framfört att de är emot de planer som finns på utökad gruvverksamhet och att ändra vägens placering.

Trafikverket svarar:

En förutsättning för flytt av E10 är att samtliga fastigheter inom stenkastzon är förvärvade av Boliden och att Boliden erhållit sina nya tillstånd. Trafikverket planerar väglinjedragningen utifrån gruvans beräknade drifttid på 8 år.

3.1.5. Samråd med samebyn

Gällivare sameby har inte inkommit med ett skriftligt yttrande på samrådsunderlaget men en avstämning har skett med samebyn innan samrådsunderlaget skickades ut. Samebyn informerades om projektet och lämnade följande synpunkter.

Samebyn informerade om att det i området sker både fri strövning och flytt av ren.

Det är trångt mellan Lina älv och E10, många renpåkörningar sker idag längs sträckan. Samebyn uppgav att de har ett stort behov av att säkra faunapassager anläggs över E10.

Samebyn ser hellre ett större vägprojekt fram till Stenbron med 2+1 väg och viltstängsel.

Samebyn framhöll att korridoren som skapas med öppningar i viltstängslet för E10 bedöms komma att utgöra ett stort problem, en typ av skrämmor kan därför vara lämpligt att använda i detta projekt.

Samebyn önskar ett samrådsmöte med Trafikverket.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och har tagit det i beaktande i b.la MKB.

Det inhägnade området där även nydragningen kommer att ingå hanteras i Bolidens tillstånd. Ett utvecklingsprojekt kring skrämmor pågår i ett samarbete mellan Trafikverket, Boliden, samebyar och Umeå universitet. Viltstängselavsluten planeras förses med skrämmsystem för att motverka ren och vilt i korridoren, skrämmsystem hanteras av Boliden och fastställs därför inte i denna vägplan.

Samråd med samebyn kommer att fortgå i projektet.

Utredning om utbyggnad av E10 till 2+1 väg med viltstängsel samt säkra faunapassager pågår och är i ett tidigt skede.

3.1.6. Samråd med Boliden

Boliden uppger under samråd 2019-11-29 att de föredrar att en väglinje för ny E10 blir så kort som möjligt. Detta innebär att ny väg skulle komma att passera genom stenkastzonen, vilket Boliden inte ser som ett hinder.

Boliden ansvarar för att avhjälpa fel som uppkommer i samband med sprängning, ex. sopning och lagning av skador på vägbanan. Detta är överenskommet i avtal mellan Trafikverket och Boliden daterat 2018-08-21. I avtalet framgår även att Boliden ska ta fram trafikanordningsplaner och ansvara för att vägen stängs av vid sprängning.

Aktuell vägplan är i samråd med Boliden framtagen med utgångspunkt att alla fastigheter som berörs av planen är förvärvade av Boliden till dess att vägplanen fastställs. Trafikverket meddelar 2019-11-29 ett önskemål om att samtliga fastigheter bör vara förvärvade redan innan vägplanen går ut på allmänhetens granskning. Framtagna illustrationer, såvitt avser enskilda vägar och annat som inte ingår i fastställelseprövningen förutsätter att Boliden äger all mark inom gräns för vägplan.

Boliden uppger 2019-11-29 att den del av dagens E10 som kommer att utgå från allmänt underhåll genom indragningsbeslut, gärna får ligga kvar som enskild väg inom stenkastzonen. Syftet är att Boliden ska kunna nyttja den inom industriområdet.

På möte 2020-01-21 uppger Boliden att skogsbilväg som går norrut kommer att behöva finnas kvar inom stenkastzonen. Boliden uppger också att befintlig anslutning söderut av Boliden kommer att flyttas och anslutas till E10 via anslutningen till Laurajärvi (väster om planläggningsområdet).

För att minska risken för att ren- och vilt tar sig in på vägen mellan viltstängslet ska ett skrämmsystem anläggas vid viltstängselavsluten. I Bolidens komplettering av miljötillståndsansökan daterad 2019-10-17 framgår att ett skrämmsystem för ren ska finnas

på plats när gruvverksamheten i Liikavaara startar. Utveckling, drift och underhåll av skrämselsystemet ansvarar således Boliden för.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen om vägens lokalisering och förutsättningar vad gäller förvärv av mark och har tagit det i beaktande i vägplanen genom att väglinjen planeras inom stenkastzon och att markägaren förutsätts vara Boliden innan vägplanen skickas in för fastställelse.

Trafikverket har för avsikt att låta väggroppen för den indragna vägdelen ligga kvar i sitt läge, som enskild väg, enligt Bolidens önskemål. Där ny vägdelen för allmän väg E10 och den indragna delen möts, kommer Trafikverket dock att vidta vissa trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder.

Bolidens önskemål om enskilda vägar har tillmötesgått i planeringen.

Trafikverket tackar för informationen om skrämselsystem och har beaktat det genom att beskriva att viltstängselavsluten planeras förses med skrämselsystem för att motverka ren och vilt i korridoren, skrämselsystem hanteras av Boliden och fastställs därför inte i vägplanen.

3.2. Samråd vid utformning av planförslag och lokaliseringalternativ

3.2.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen har 2020-02-14 beslutat att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Som grund för beslutet framhåller myndigheten det omfattande ianspråktagandet av ny mark i kombination med påverkan på riksintresse för rennärings- och kommunikationer, som sträcker så väl som under gruvans verksamhetstid som tiden efter verksamheten avslutats och området återställts.

Vidare framhåller Länsstyrelsen att nedanstående bör beaktas i det fortsatta arbetet med planförslag inklusive upprättande av MKB:

- Trafikverket måste, om väglinje A väljs, utreda om topplåsbräken påverkas direkt av omdragning av E10 samt ansöka om artskyddsdispens om projektet kan påverka den lokala bevarandestatusen.
- Länsstyrelsen anser att Trafikverket i hög utsträckning borde kunna använda sig av MKB:n för gruvverksamheten i miljökonsekvensbeskrivningen för vägplanen. Det bör också noteras att en detaljplaneprocess samt miljötillståndprocess pågår parallellt med vägplanen.
- Det är viktigt att tydligt belysa den negativa påverkan och risker som avstängningen av vägen innebär på riksintresse för kommunikationer.
- Det är angeläget att handlingarna kommer visa på en tydlig plan för hur man ska minimera risken för att renar kommer in genom vägens öppningar in på gruvområdet samt hur renar som kommit in ska hanteras för att komma ut igen. Länsstyrelsen vill också redan i ett tidigt skede flagga för vikten av att en plan för ren- och viltpassager tas fram för helheten när omkringliggande vägsträckor förbereds för eventuella mitträckesåtgärder och viltstängsel.

- Vid vägomläggningen bör troligen fornlämningen bestående av milstolpe flyttas till motsvarande plats vid den nya vägen om det bedöms möjligt att göra den synlig och begriplig som en del i vägens historia.
- Om projektet kommer att beröra något av de förorenade områdena, vill Länsstyrelsen göra er uppmärksam på att Trafikverket är skyldig att anmäla till tillsynsmyndigheten innan avhjälpan åtgärder vidtas.
- Länsstyrelsen vill också påtala att det är lämpligt att i det fortsatta väga in hänsyn till effekter av ett förändrat klimat i området och vad som är lämpliga åtgärder för att hindra negativa effekter på människor, miljö och egendom.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för upplysningarna och har tagit hänsyn till detta vid den fortsatta planläggningen och upprättande av MKB. I vägplanens MKB beskrivs projektets påverkan, effekter och konsekvenser bl.a. för berörda riksintressen, natur- och kulturvärden, skyddade arter, landskap, rennäring, förorenad mark, klimat samt hälsa och säkerhet.

3.2.2. Samråd med myndigheter och organisationer

Hälsa och säkerhet

Det politiska partiet sverigedemokraterna har lämnat ett yttrande där de framhåller att den väg som ersätter den befintliga E10 ska vara av minst samma funktionalitet som dagens och att en dragning inom stenkastzonen därför är oacceptabel. Sverigedemokraterna framhåller att E10 är en mycket viktig väg i Norrbotten och att såväl Polisen, Räddningstjänsten som Region Norrbotten har urryckt oro och påtalat att lösningen kan komma att allvarligt försvåra deras insatser. Partiet påpekar också att det kan uppstå oförutsedda omständigheter eller hinder som gör att en skjuttid kan bli försenad eller dra ut på tiden och att den initialt uppskattade livslängden på en gruvetablering många gånger överskrids.

Region Norrbotten framförde i samrådsmöte 2020-04-28 att det är ytterst viktigt att kommunikationen mellan SOS Alarm och Boliden fungerar bra. En avstängning på 20 minuter kan vara avgörande för liv och död, det är också viktigt att inte bortse från privata resor och minimera risken för väntetider.

Polisen inkom med ett skriftligt yttrande 2020-04-28, där de framhåller att konsekvenserna för tredje part kan bli väldigt stora ifall en polispatrull tvingas att vänta vid en avspärrning under 15-20 min.

Trafikverket svarar:

Trafikverket planerar för nyanläggning av väg som uppfyller kravställningar i Trafikverkets kravdokument för statliga vägar, *Vägar och gators utformning*. Kravdokumenten inbegriper flertalet krav på funktionalitet som planeras efterföljas i projektet. Vägens detaljutformning kommer att utredas i kommande skede, vid framtagande av bygghandling.

Avstängning av vägen som utförs av Boliden bedöms uppgå till cirka 15–20 minuter under cirka ett till två tillfällen i veckan under sen kväll. Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma

checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella uttrykningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10. Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen av gruvverksamheten för att minimera negativ påverkan.

Trafikverket planerar väglinjedragningen utifrån gruvans beräknade driftstid på 8 år. Boliden har i sin tillståndsansökan godtagit att tillståndet begränsas till 12 år från det att gruvarbetet påbörjas. För mer information kring gruvverksamheten och produktionsplanering hänvisas till Boliden.

Stängsel, vilt och rennäring

Sametinget har lämnat ett yttrande om att de står vid tidigare lämnade synpunkter på samrådsunderlaget. Sametinget vill förtydliga att det tidigare lämnade yttrandet ska beaktas i den fortsatta processen och särskilt vid framtagandet av MKB.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och har tagit det i beaktande i den fortsatta planeringen och upprättande av MKB.

I vägplanens MKB beskrivs projektets påverkan, effekter och konsekvenser bl.a. för berörda riksintressen och rennäringen.

Övrigt

Naturvårdsverket, Lantmäteriet och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avstår från att yttra sig i ärendet.

Svenska kraftnät informerar om att de inte har några ledningar i anslutning till aktuellt område samt inga synpunkter på upprättat förslag.

Bergsstaten informerar om att vägen passerar ett område där det finns en bearbetningskoncession, Liikavaara K nr 1 med skyddszon men också ett undersökningstillstånd, Liikavaara nr 1021.

Sveriges geologiska undersökningar (SGU) hänvisar av resursskäl till den checklista som kan användas för planering av infrastrukturprojekt som detta. De upplyser även om att översiktlig information om jordarter, berggrund och grundvatten finns på deras hemsida för handledning.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen.

Samråd har skett och kommer fortsatt ske med innehavare av bearbetningskoncession samt undersökningstillstånd.

Geotekniska och geohydrologiska förutsättningar har beaktats i utformningen av vägen och kommer fortsatt beaktas i framtagande av bygghandling.

3.2.3. Samråd med berörd kommun

Miljö-, bygg- och räddningstjänstförvaltningen har lämnat ett yttrande 2020-05-05 där de motsätter sig tillfälliga avstängningar av E10 vid sprängning och framför att det riskerar att medföra konsekvenser för människors liv och hälsa, miljö och egendom. Nämnden anser också att risken för viltolyckor ökar då viltstängsel öppnas bitvis.

Nämnden ser fortsatt behov av samråd med Boliden, Trafikverket, andra blåljusaktörer och Gällivare kommun.

Trafikverket svarar:

Ett vägalternativ utanför stenkastzonen medför, jämfört med ett alternativ innanför, ett betydligt större markanspråk och större negativa effekter för markanvändningen och de areella näringarna i området. En längre dragning av E10 kommer påverka framkomligheten negativt genom en längre vägsträckning. Gruvans beräknade drifttid på 8 år motiverar inte den påverkan som väntas bli av ett längre vägalternativ som sträcker sig utanför stenkastzonen.

Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella utrykningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10.

Utformning av viltstängsel anpassas för att minska risken för viltolyckor. Detta hanteras av Boliden i samråd med Trafikverket.

Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen av gruvverksamheten för att minimera negativ påverkan.

3.2.4. Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

En fastighetsägare har lämnat synpunkter på att tomgångskörning vintertid får konsekvenser för miljön och undrar om ersättning kommer att tillhandahållas på grund av uppkomst av bilköer, när vägen tillfälligt stängs av vid sprängningar. Fastighetsägaren framför också funderingar kring hur avstängningen av vägen kommer att påverka akuta händelser såsom personskador och om en avstängning av en europaväg skulle accepteras i andra delar av landet. Slutligen undrar fastighetsägaren hur det säkerställs att störningarna från avstängningen av vägen begränsas till 8 år.

Trafikverket svarar:

Avstängning av vägen som utförs av Boliden bedöms uppgå till cirka 15–20 minuter under cirka ett till två tillfällen i veckan under sen kväll. Någon omfattande köbildning eller tomgångskörning bedöms därför inte uppstå och Trafikverket avser inte erbjuda ersättning för detta.

Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar

om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella utryckningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10. Tillfälliga avstängningar av europavägar förekommer i hela landet vid t.ex. broöppningar. Samråd med samhällsaktörer kommer att bli viktigt i den fortsatta planeringen av gruvverksamheten för att minimera negativ påverkan.

Trafikverket planerar väglinjedragningen utifrån gruvans beräknade driftstid på 8 år. Boliden har i sin tillståndsansökan godtagit att tillståndet begränsas till 12 år från det att gruvarbetet påbörjas. För mer information kring gruvverksamheten och produktionsplanering hänvisas till Boliden.

En fastighetsägare anser att vägens närhet till det nya dagbrottet är en risk som förbisätts/förminskats. Fastighetsägaren uttrycker oro för att stenkast på väg E10 kan orsaka att underhåll av vägen medför längre avstängningar samt att odetonerat sprängmedel kan detonera vid fel tillfälle.

Vidare framhålls att trafik under byggtiden inte får ledas om via byn Sakajärvi eftersom vägen genom byn inte är dimensionerad för trafikmängderna på E10. I övrigt står fastighetsägaren vid tidigare lämnade synpunkter på samrådsunderlaget.

Trafikverket svarar:

För väglinjealternativet A anläggs vägen som närmast 100 m från det planerade dagbrottet. Vid dessa avstånd bedöms skador från stenkast som mycket osannolikt. Drift- och underhållsåtgärder kommer att vidtas enligt överenskomna rutiner.

Boliden planerar att fastlägga rutiner som ska gälla vid sprängningar som medför hinder för trafiken på väg E10. Rutinerna ska framtas i samverkan med Trafikverket, Gällivare kommun och SOS Alarm i god tid innan sprängningar utförs. För mer information kring gruvverksamheten och rutiner vid sprängning hänvisas till Boliden.

Omledningsvägar för trafik under byggtid kommer att utredas i kommande skede, framtagande av bygghandling. Trafikverket ser i dagsläget ingen anledning att leda om trafiken via Sakajärvi.

En fastighetsägare undrar vad ett säkerhetsstängsel är. Fastighetsägaren anser även att det behövs en grind för åtkomst till marker på båda sidor om väg E10. Fastighetsägaren undrar om träd kommer att behöva fällas, vad ersättningen kommer att bli och hur Trafikverket kommer att lösa åtkomst till Liikavaara VVO norr om området.

Trafikverket svarar:

Säkerhetsstängsel är det stängsel som Boliden uppför längs E10 för den del av vägen som går innanför stenkastzon.

Grindar i viltstängsel anordnas av Trafikverket där det idag finns anslutningar och behovet fortsatt bedöms finnas framgent. I planförslaget planeras för

åtkomst på båda sidor om väg E10. För den mark eller utrymme som tas i anspråk erhåller berörda fastighetsägare ersättning.

En fastighetsägare anser att alla åtgärder ska vänta tills fastighetsfrågan är löst med de som bor i området.

Trafikverket svarar:

Vägplanen är beroende av att Boliden erhåller tillstånd för utökad gruvverksamhet. Det är en förutsättning att samtliga berörda fastigheter inom stenkastzonen är förärvda för att vägplanen ska kunna fastställas.

En fastighetsägare framför oro gällande tiden för ambulansen att ta sig till Leipojärvi om vägen är avstängd. Fastighetsägaren ifrågasätter genomförd avvägning mellan miljöpåverkan, ekonomi och framkomlighet. Fastighetsägaren tvivlar också på att gruvans livslängd skulle begränsas till 8 år när den befintliga gruvverksamheten har pågått i 51 år.

Trafikverket svarar:

Avstängning av vägen som utförs av Boliden bedöms uppgå till cirka 15–20 minuter under cirka ett till två tillfällen i veckan under sen kväll. Boliden har i samråd med SOS Alarm och berörda myndigheter upprättat gemensamma checklistor för att minimera påverkan för samhällsviktiga funktioner. Innan sprängning kontaktar Boliden SOS Alarm och kontrollerar om sprängning kan ske eller om den behöver ändras i tid med hänsyn till eventuella utryckningsfordon. Trafikverket bedömer att planerade åtgärder kommer att ge fullgod framkomlighet på E10.

Trafikverket planerar väglinjedragningen utifrån gruvans beräknade drifttid på 8 år. Boliden har i sin tillståndsansökan godtagit att tillståndet begränsas till 12 år från det att gruvarbetet påbörjas. För mer information kring gruvverksamheten och produktionsplanering hänvisas till Boliden.

En fastighetsägare har lämnat synpunkt på att de behöver tillgång till passage genom viltstängslet för att ta sig till deras/byns marker.

Trafikverket svarar:

Grindar i viltstängsel anordnas av Trafikverket där det idag finns anslutningar och behovet fortsatt bedöms finnas framgent. På den aktuella platsen finns ingen anslutning och trafiksäkerhetsmässigt bedöms det inte lämpligt att föreslå en ny anslutning här.

På samrådsmöte har en fastighetsägare framfört önskemål om placering av grind för passage med hästar. Fastighetsägaren informerar också Trafikverket om att Boliden erbjudit flytt från Sakajärvi. Iså fall kommer det inte att finnas behov för passage med hästar.

Trafikverket svarar:

Vid platsbesöket hittades ingen given plats för placering av grind för att möjliggöra passage med hästar. Trafikverket kommer bevaka frågan och kan även kontakta fastighetsägaren framöver för att höra hur det går med förhandlingarna med Boliden.

3.2.5 Samråd med samebyn

I samrådsmöte med Gällivare skogssameby 2020-05-19 påpekade samebyn att det skapas en kil i området söder om E10 och norr om industristängslet runt stenkastzonen där renar i vissa fall inte kan ta sig vidare, vilket medför ökad risk för påkörningar.

Enligt samebyn hade den bästa lösningen varit att avsluta stängslet vid Stenbron men att ett avslut på stängslet just efter stenkastzonen kan fungera. För samebyn hade det varit bra med en öppning i Bolidens industristängsel längs ner i kilen så att ren som vandrar ner på södra sidan om E10 tar sig vidare söderut.

Både för samebyn och ur ett trafiksäkerhetsperspektiv är det viktigt att ren och vilt inte tar sig in i korridoren som bildas mellan det stängsel som anläggs längs med E10. Det är även viktigt för samebyn att denna korridor inte blir för lång.

Samebyn har framför oro för tunga transporter under byggtid.

Ett platsbesök har genomförts med Gällivare skogssameby 2020-06-04 för att mer i detalj se över stängsellösningar.

Samebyn framför att det är viktigt att skrämssystemet fungerar och att industristängslet är tätt för att hindra ren att ta sig in på E10. Att anlägga dubbelt säkerhetsstängsel ses inte som en attraktiv lösning.

I båda ändarna av viltstängslet vill samebyn ha en planskild passage.

För viltstängselavslut österut uppger Samebyn att de föredrar avslut vid anslutning till Laurajärvi. För viltstängselavslut i väster uppger samebyn att avslut vid vattendraget är att föredra.

Vidare påpekar samebyn att det är viktigt att det inte skapas hål i stängslet så att ren tar sig in på Aitik's gruvområde, inom stenkastzonen eller på E10. Samebyn vill ha stängsel draget till Aitik för att det inte ska skapa en kil, så att ren och vilt blir fast där och måste vandra tillbaka över E10.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen. Det inhägnade området där även nydragningen kommer att ingå hanteras i Bolidens tillstånd. Samråd med samebyn kommer att fortgå i projektet. Utredning om utbyggnad av E10 till 2+1 väg med viltstängsel samt säkra faunapassager pågår och är i ett tidigt skede.

För den planskilda passagen skulle det innebära att stängsel behöver anläggas på en längre sträcka, för att få önskad funktion. Dra viltstängsel i denna omfattning är inte möjligt att genomföra inom ramen för projektet.

Trafikverket bedömer att en avslutning av stängsel vid broar skulle minska risken för olyckor vid stängselavslut.

Trafikverket kommer ta med sig ren-och viltfrågan vid överlämning till drift och underhåll efter projektets färdigställande.

I det kommande arbetet med vägplanen kommer de föreslagna alternativen med avslut vid Aitik och avslut vid Laurajärvi arbetas vidare med.

3.2.6 Samråd med Boliden

2020-04-22 lyfter Trafikverket frågan om ansvar för stängseldelar. Boliden och Trafikverket är överens om att säkerhetsstängselet längs med båda sidor om ny E10 och industristängsel runt stenkastzonen faller under Bolidens ansvar, då dessa inte blir en del av väganläggningen. Viltstängsel utanför stenkastzonen hör dock till väganläggningen och faller under Trafikverkets ansvar. När gruvan avvecklas planerar Boliden att anpassa sitt stängselsystem efter de nya förutsättningarna. I samband med detta ska även Trafikverket se över viltstängslets funktion och ev. nedmontering.

Under samrådsmöte på plats med samebyn 2020-06-04 meddelar Boliden att de i samverkan med samebyn försöker få till det omfattande stängselsystemet så att samebyns verksamhet kan fortgå i området samt att Boliden genomför kompensationsåtgärder för att mildra effekterna av den planerade gruvverksamheten. Trafikverkets ansvar är således begränsat till det viltstängsel som sätts upp. Detta ska vara tätt och beslut kring placering av viltstängselavslut ska ske i samråd mellan Trafikverket och samebyn.

På samrådsmötet tillsammans med samebyn 2020-06-04 säger Boliden att de kan hantera den röjning och avverkning (på sina egna fastigheter) som behövs för att säkerställa god sikt för trafikanter även i driftskedet. Detta gäller främst vid stängselavslut där det finns ökad risk för ren- och viltpåkörning.

Boliden uppger på möte 2020-05-18 att de har ett behov av massor och har möjlighet att ta emot överskottsmassor som uppkommer i vägprojektet. Boliden uppger att tåkten på Liikavaara 1:2 (Bolidens fastighet) ska efterbehandlas och att överkottsmassorna från vägprojektet kan användas för detta.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen. Ansvar för anläggningsdelar och planerad masshantering framgår av planhandlingarna. Fortsatt dialog och samråd planeras ske vid framtagande av bygghandling.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Sundsbacken 2-4 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4 Luleå.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se